

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3234/2019
02.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Видосава Видић Манастирац адвокат из ..., против тужених Града Сремска Митровица, кога заступа Градско правобранилаштво, Републике Србије - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, коју заступа Државно правобранилаштво, Аутономне покрајине Војводине, коју заступа Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине и ЈВП „Воде Војводине“ са седиштем у Новом Саду, чији је пуномоћник Горан Радић адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене Аутономне покрајине Војводине изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1033/19 од 21.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 02.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене Аутономне покрајине Војводине изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1033/19 од 21.03.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици П 87/2017 од 05.10.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезани тужени Аутономна покрајина Војводина и ЈВП „Воде Војводине“ да на име накнаде штете солидарно исплате тужиоцу износ од 7.117.114,02 динара, и то на име материјалне штете износ од 5.725.762,84 динара са законском затезном каматом од 17.03.2009. године до исплате и на име измакле користи износ од 1.391.351,18 динара са законском затезном каматом од 05.10.2018. године до исплате, као и да тужиоцу солидарно надокнаде трошкове парничног поступка у износу од 1.490.756,75 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, док је тужбени захтев за исплату законске затезне камате на износ од 5.725.762,84 динара за период од 14.12.2009. године до 17.03.2011. године и за исплату законске затезне камате на износ од 1.391.351,18 динара за период од 14.12.2010. године до 05.10.2018. године у односу на тужене Аутономну покрајину Војвдину и ЈВП „Воде Војводине“ одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени Град Сремска Митровица и Република Србија - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде обавезу да на име накнаде штете,

солидарно са туженима Аутономном покрајином Војводином и ЈВП „Воде Војводине“, исплате износ од 7.117.114,02 динара, и то на име материјалне штете износ од 5.725.762,84 динара са законском затезном каматом од 14.12.2009. године до исплате и на име измакле користи износ од 1.391.351,18 динара са законском затезном каматом од 14.12.2010. године до исплате, као и да солидарно надокнаде трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да на име трошкова парничног поступка исплати туженом Граду Сремска Митровица износ од 616.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1033/19 од 21.03.2019. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је одбијена а жалбе трећетужене и четвртотуженог делимично усвојене и делимично одбијене, и пресуда Вишег суда у Сремској Митровици П 87/2017 од 05.10.2018. године преиначена у делу којим је одлучено о тужбеном захтеву и захтеву за накнаду парничних трошкова према трећетуженој и четвртотуженом, тако што је одбијен тужбени захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ материјалне штете од 5.725.762,84 динара за период од 17.03.2011. године до 05.10.2018. године, а досуђени износ трошкова првостепеног поступка снижен на 1.062.527,89 динара, док је иста пресуда потврђена у преосталом побијаном делу којим је одлучено у процесном односу тужиоца, трећетужене и четвртотуженог. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена Аутономна покрајина Војводина је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је од тужене Републике Србије узео у закуп пољопривредно земљиште у КО ... укупне површин од 119 ха 92 а 23 м² на период од годину дана - од 30.10.2009. године до 31.10.2010. године. По исплати закупнине и ступању у посед тужилац је у јесен 2009. године извршио ђубрење земљишта, и након обављених пољопривредних радова на целој површини посејао пшеницу. Поред земљишта које је тужилац узео у закуп пролази канал Вртић (Јелисаветин канал) са две пумпне станице пројектоване да из канала црпе воду у количини од 7м³ у секунди. Канал је пројектован за шестодневну кишу у количини од 74,99 милилитара. Одржавање канала мора се вршити континуирано, са враћањем на почетну тачку одржавања сваке пете године. Током јуна 2010. године, након континуираних падавина у трајању од четири до пет дана, вода из канала се излила и поплавила земљиште у закупу тужиоца, а усеви на њему били су потпуно уништени. Тужилац је, копањем мањих одводних канала, покушао да воду са земљишта одведе у главни канал. У то време канал је радио са 35% свог капацитета, због чега је период одводњавања продужен за два до три пута, иако падавине нису достигле вредности за

које је пројектован. Канал је са 65% изграђен према пројекту и у претходних 14 година није одржаван. Иако је делом изграђен мимо пројекта могао би прихватити и путем пумпних станица спровести количину палих атмосферских падавина да је редовно одржаван и чишћен. Основни узрок плавлена земљишта које је тужилац обрађивао била је зараслост каналске мреже значајном биљном вегетацијом (стаблима пречника 30 и 50 цм). Након чишћења канала током 2012. године, обилне кише које су пале у мају 2014. године нису довеле до поплава на спорном земљишту, иако је количина падавина била знатно већа него у јуну 2010. године. Очекивани принос пшенице са закупљеног земљишта био би 407.735,82 кг, а приход који би тужилац остварио са обрачунатим ПДВ износио би 7.117.114,02 динара. Трошкови за плаћену закупнину и обављање пољопривредних радова, уз одбитак регресираних средстава, износе укупно 5.725.762,84 динара. Нето добит тужиоца од 1.391.351,18 динара представља разлику оствареног прихода и трошкова.

Полазећи од овако утврђено чињеничног стања нижестепени судови су, одлучујући о одговорности тужене Аутономне покрајине Војводине, у овом спору правилно применили материјално право.

Одредбом члана 16. став 1. Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник Републике Србије“, број 99/09), који се примењује од 01.01.2010. године, прописано је да Аутономна покрајина Војводина преко својих органа у области водопривреде, у складу са законом, на њеној територији доноси, спроводи и надзире редовне и ванредне мере одбране од спољних и унутрашњих вода у складу са усвојеним плановима Аутономне покрајине и Републике Србије; управља водним ресурсима и вештачким и природним водотоцима; доноси водопривредну основу у складу са водопривредном основом Републике Србије; оснива јавно предузеће за газдовање водама и врши инспекцијски надзор у области водопривреде. Према другом ставу ове одредбе, послове инспекцијског надзора тужена врши као поверене послове (члан 178. став 1. Устава Републике Србије).

Одредбом члана 6. Закона о водама („Службени гласник Републике Србије“ број 30/10) прописано је: да се површинске воде на територији Републике Србије, према значају које имају за управљање водама, деле на воде I реда и воде II реда, на основу утврђених критеријума, и то: положаја водотока у односу на државну границу, величине и карактеристике слива, режим и карактер водотока са аспекта коришћења вода, заштите вода и заштите од штетног дејства вода (став 1); да Влада утврђује попис вода I реда (став 2); да све површинске воде које нису утврђене као воде I реда сматрају се водама II реда (став 4). Према члану 23. став 1. тог закона, у тексту важећем у време штетног догађаја, јавно водопривредно предузеће основано за обављање водне делатности на одређеној територији управља водним објектима за уређење водотока (члан 15) и за заштиту од поплава (члан 16. став 1. и 2) на водама I реда и водним објектима за одводњавање (члан 17) који су у јавној својини, и брине се о њиховом наменском коришћењу, одржавању и чувању. Водним објектима за уређење водотока и заштиту од поплава на водама II реда, објектима за заштиту од ерозије и бујица (члан 16. став 3) који су у јавној својини, управља, брине се о њиховом наменском коришћењу, одржавању и чувању јединица локалне самоуправе на чијој територији се објекат налази (члан 23. став 4).

Влада Републике Србије је донела Одлуку о утврђивању пописа вода I реда („Службени гласник Републике Србије“ број 83/10) у којој канал Вртић није означен као вештачки водоток I реда. По тврдњи туженог Града Сремска Митровица исти представља део Регионалног хидросистема „Срем“ који је означеном одлуком Владе Републике Србије утврђен као вештачки водоток I реда.

Имајући у виду наведене одредбе, по становишту Врховног касационог суда, ревидент неосновано оспорава своју пасивну легитимацију. Одредбом члана 23. став 1. Закона о водама изричито је прописано да јавно водопривредно предузеће основано за обављање водне делатности на одређеној територији управља одређеним водним објектима на водама I реда и брине се о њиховом наменском коришћењу, одржавању и чувању. Одржавање канала Вртић, водног објекта за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода - одводњавање (члан 17. Закона о водама) врши ЈВП „Воде Војводине) које је основала тужена Аутономна покрајина Војводина за њену територију, а које је те послове уговором од 07.04.2010. године пренело на ДВП „Хидро-Срем“ из Сремске Митровице. Из изложеног произилази да је канал Вртић водни објекат воде I реда, јер је његово одржавање поверено јавном водопривредном предузећу које је тужена Аутономна покрајина Војводине основала за своју територију.

Тужена Аутономна покрајина Војводина одговара је за штету на основу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, због неправилног рада њених органа у вршењу послова утврђених чланом 16. Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине, односно пропуста да врши поверени инспекцијски надзор у области водопривреде у вези са одржавањем водних објеката намењених заштити од штетних дејства унутрашњих вода. Ти пропусти је чине солидарно одговорном и обавезном да са туженим ЈВП „Воде Војводине“ надокнади тужиоцу штету, у складу са чланом 206. став 4. Закона о облигационим односима.

Неосновани су и наводи о вишој сили као разлогу за ослобађање ревидента од обавезе да тужиоцу накнади штету. Према члану 177. став 1. Закона о облигационим односима, ималац се ослобађа од одговорности ако докаже да штета потиче од неког узрока који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло предвидети, ни избећи или отклонити. Из садржине ове одредбе следи да се о штети насталој дејством више силе може говорити само ако су се кумулативно стекле три правно релевантне чињенице: спољашност узрока, његова непредвидивост и његова неизбежност или неотклоњивост.

У конкретном случају утврђено је да је до изливања воде из канала и плављења околног земљишта дошло због његовог неодржавања, што је у надлежности туженог јавног водопривредног предузећа, а надзор над обављањем тих послова у надлежности инспекцијских органа тужене Аутономне покрајине. Код утврђеног, да је канал био редовно чишћен и одржаван могао је прихватити и одвести атмосферске падавине, па зато не постоји основ да се тужена ослободи од одговорности за штету у смислу наведене одредбе, јер би редовним одржавањем канала настале штетне последице биле отклоњене.

Висина штете одређена је у складу са чланом 189. став 1. Закона о облигационим односима. Тужилац има право на накнаду обичне штете - уложена

средства за пољопривредну производњу на закупљеном земљишту, и измакле користи - добитка који се у овом случају могао основано очекивати по редовном току ствари.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић